
OD REDAKTORA NACZELNEGO

Szanowni Państwo, trzymacie w ręku najnowszy numer MAZOWSZE *Studia Regionalne*, który zawiera materiały powstałe na podstawie badań opracowanych na potrzeby projektu „Trendy rozwojowe Mazowsza”, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki poddziałanie 8.1.4.

W części pierwszej – *Analizy i Studia* – publikujemy siedem artykułów poświęconych siedmiu różnym problemom, występującym na terenie województwa mazowieckiego. Otwierający tę część publikacji artykuł Przemysława Śleszyńskiego poświęcony został niezwykle aktualnym zagadnieniom, jakim są przemiany społeczno-demograficzne zachodzące w obrębie Mazowsza. Autor wykazał w nim, że województwo mazowieckie jest silnie zróżnicowane społeczno-demograficznie, co wymaga prowadzenia odmiennej polityki przestrzennej i regionalnej w różnych częściach regionu. W kolejnym artykule Konrad Ł. Czapiewski i Krzysztof Janc przedstawili problem dostępności Mazowszan do edukacji. Autorzy podkreślili, że obszar dynamicznie rozwijający się, oferujący najwięcej możliwości z zakresu edukacji, w kategoriach zarówno ilościowych, jak i jakościowych, obejmuje Warszawę i jej sąsiednie gminy, co wyróżnia go pod tym względem nawet w skali całego kraju. Z prezentowanych badań wynika, że duża część Mazowsza odznacza się słabymi warunkami dla rozwoju zasobów kapitału ludzkiego i intelektualnego. Autorki kolejnego artykułu, Marta Mackiewicz i Anna Dąbrowska, pokazują Mazowsze poprzez pryzmat przewagi konkurencyjnej regionu. Autorki podkreślają, że województwo mazowieckie jest liderem, wśród innych regionów Polski, pod względem rozwoju nauki i techniki oraz innowacyjności. Przy opracowywaniu tych zagadnień autorki wykorzystały wyniki badań przeprowadzonych wśród przedstawicieli samorządów lokalnych, przedsiębiorców oraz instytucji z otoczenia biznesu. Z kolei Jarzy Bański, Konrad Ł. Czapiewski i Marcin Mazur prezentują województwo mazowieckie poprzez pryzmat dominującego ośrodka m.st. Warszawy. Autorzy zauważają przy tym, że rozmieszczenie ośrodków miejskich na Mazowszu, zarówno pod względem geograficznym, jak i struktury wielkościowej, jest równomierne, a ośrodki subregionalne wykazują duże różnice potencjału rozwojowego. Badacze podkreślili także, że większą rolę na Mazowszu odgrywają Radom i Płock, zaś zasięg oddziaływania Ostrołęki i Ciechanowa jest na tyle słaby, że można kwestionować ich obecną rolę jako ośrodków subregionalnych. Zauważono także, że w systemie osadniczym rośnie znaczenie miast powiatowych, które mogą być „konkurencją” dla słabszych ośrodków subregionalnych, poprzez przejęcie od nich niektórych funkcji społecznych i ekonomicznych. Bożena Degórska prezentuje natomiast systemy środowiska, jakie zostały zlokalizowane na terenie proponowanego do wydzielenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Równie interesujące jest opracowanie Julity Łukomskiej i Katarzyny Śmigiel-Rawskiej, w którym prezentowane są wyniki badania wpływu pozakonomicznych czynników rozwoju Mazowsza na konkurencyjność regionu. Czynniki te zostały poddane analizie w kontekście identyfikacji przewag konkurencyjnych zarówno od

strony inwestora, jak i od strony władz lokalnych. Ostatni artykuł w tej części periodyku poświęcony został zagadnieniu konfliktów społecznych. Sylwia Dudek-Mańkowska i Marta Lackowska-Madurowicz prezentują w nim wyniki badania przeprowadzonego w ramach projektu *Społeczne, polityczne i ekonomiczne stymulanty i destymulanty rozwoju*. Celem tego badania było zewidencjonowanie i analiza konfliktów występujących na Mazowszu oraz poszukiwanie związku tych konfliktów z rozwojem lokalnym.

W część II – *Samorząd* – publikujemy dwa artykuły poświęcone monitorowaniu rozwoju. W artykule Tomasza Sałańskiego zaprezentowane zostały wydarzenia, które stały się podstawą do powołania obserwatoriów terytorialnych. W artykule scharakteryzowano również podjęte już w tym celu działania oraz wskazano europejskie praktyki w tym zakresie. Z kolei artykuł Anny Laszuk prezentuje wybrane przykłady tego typu działań, podejmowane w innych krajach europejskich, takich jak Niemcy czy Francja, które były prezentowane w Warszawie, w maju 2012 roku, podczas warsztatów „Najlepsze praktyki w Europie dla Mazowsza”.

W ostatniej, trzeciej części *MAZOWSZE Studia Regionalne* znajdują Państwo relację z konferencji naukowej w Brnie, poświęconej problematyce obszarów skupionych wokół ośrodków miejskich.

Mam nadzieję, że zaprezentowany numer spotka się z Państwa zainteresowaniem oraz pozwoli wykorzystać prezentowane materiały w Państwa pracy zawodowej.

Redaktor naczelny
prof. dr hab. Zbigniew Strzelecki